

ПРЫРОДА

ЗУБР ДАЙШОЎ
ДА ВЕРХНЯДЗВІНСКА

Упершыню ў мінулым годзе гэтага зубра бачылі ў Талачынскім раёне. Сёлета жывёла з'явілася ўлетку яшчэ ў некалькіх раёнах Віцебскай вобласці: Бешанковіцкім, Лепельскім, Чашніцкім, Вушацкім, Полацкім. А ў пачатку верасня яго ўбачылі і ў самім Полацку. А напрыканцы верасня яго бачылі ў аграгарадку Шайтарава Верхнядзвінскага раёна.

Як паведаміла БТ, у Верхнядзвінскім раёне зубр прыбіўся да статка кароў. «Сваім з'яўленнем лясны волат пастухоў спалохаў, але агрэсію жывёліна не праяўляе, таму работнікі і імя яму далі, і ўжо робяць рэдкія фота. Нагадаем, падобны выпадак адбыўся нядаўна ў Кобрынскім раёне. На гэты раз зубр адышоў ад сваёй кармушкі з салодкімі буракамі амаль на паўсотні кіламетраў.

Карычневы карак волата ў статку чорна-белых кароў відаць адразу. Зубра пастухі ўбачылі на досвітку. Вялізная

жывёліна хоць і паводзіла сябе спакойна, але вельмі напалохала пастухоў.

Няпрошаны госьць пасецца побач са статкам кароў. На адлегласці яго трымае электраагароджа.

Больш чым суткі зубр не адыходзіць ад статка. Пастухі завуць яго Боркам. З задавальненнем фатаграфуюць волата, але бліжэй чым на 15 метраў да яго на ўсялякі выпадак не падыходзяць.

Чырванакіжнік з'явіўся на тэрыторыі Верхнядзвінскага раёна зусім нядаўна. На

самую поўнач краіны волатаў завезлі з Белаежскай Пушчы і лясоў Гродзенскай вобласці.

Аднаўленне паўночнай папуляцыі зубра — амбіцыйны праект паляўнічай гаспадаркі «Чырвоны бор» і Нацыянальнай акадэміі навук.

Як правіла, дзікія жывёлы не адыходзяць далёка ад прыкормачных пляцовак. Борка, хутчэй, выключэнне — зараз ён за сорок кіламетраў ад кармушак са збожжам і цукровым бураком.

Зараз у беларускай прыродзе 74 зубры. Яшчэ 38 асобін навукоўцы з «Чырвонага бора» экіпіруюць GPS-ашыйнікамі і позняй восенню таксама выпускаць у дзікую прыроду. Спецыялісты гавораць: зубр — жывёліна вельмі асцярожная, і сустрэчы яго ў дзікай прыродзе — вялікая ўдача.

А.Тутэйшы

ПАМ'ЯТАЕМ!

ПАМ'ЯЦІ АНАТОЛЯ АКСЕНЦЬЕВІЧА БУЛЫНІ

Непраходная вякамі твань акружала яго родную бешанковіцкую вёсачку Малы Асавец. З бацькамі і старэйшымі братамі ён падлеткам гараву на лапках палёў, параскіданых сярод няўдобіц. Бедна жылося ў пасляваенныя гады. Успамінаючы пра дзяцінства, Анатоль Аksenцьевіч узгадваў, як у працы спасцігаў і назапашваў сялянскі вопыт.

З бацькам Аksenціем Сымонавічам і братамі Васілём, Уладзімірам і Мікалаем станавіўся ў пакос каля рэчкі Крывінкі. Лоўка трымаў ён у сваіх сялянскіх руках сякеру і пілку, старыяныя інструменты. Мела сям'я Булыняў і свой пчальнік. Праз усё жыццё Анатоль Аksenцьевіч пранёс гэта захапленне. Любіў шчодро частаваць мёдам са сваіх вулляў. Дасканала вывучаў пчаларскую справу і аддаваў гэтаму занятку ўвесь вольны час.

З удзячнасцю ўзгадваў Анатоль Аksenцьевіч і сваіх настаўнікаў з Дабрыгорскай і Ржаўскаўскай школ Бешанковіцкага раёна. Вучнем старэйшых класаў штодзённа адмерваў па грэблі сем кіламетраў, каб дабрацца на заняткі. Першым у Малы Асаўцы атрымаў вышэйшую адукацыю. За паспяховую вучобу ў Беларускай політэхнічным інстытуце меў павышаную стыпендыю.

Іскрынкі запальваліся ў яго вачах, калі ўзгадваў студэнцкія гады ў сталіцы. Кожнае лета з байцамі будаўнічага атрада адпраўляўся на Поўнач. Да восені працавалі на будоўлях. Заробкамі дзяліўся з бацькамі, матэрыяльна падтрымліваў малодшую сястру Веру, якая таксама вучылася ў інстытуце.

Пасля атрымання дыплама інжынера па размеркаванні працуўся ў родныя мясціны. Працаваў майстрам,

прапрабам у Сенненскім БМУ меліярацыі. Энергічнага спецыяліста заўважылі ў аблводбудзе і даверылі ўзначаліць ПМК-28. Малады кіраўнік за кароткі час вывёў калектыў у перадавыя на Віцебшчыне. Памятаю, як тагачасны міністр меліярацыі і воднай гаспадаркі Беларусі Уладзімір Іосіфавіч Паўлючук амбіцыйнага маладога кіраўніка ставіў у прыклад іншым. Анатоль Булыня смела ўкараняў новыя метады арганізацыі працы, абнаўляў машына-трактар-ны парк, супрацоўнічаў з навукоўцамі вучонымі навукова-даследчага Інстытута меліярацыі. Ён асабістым прыкладам трымаў дысцыпліну і парадак у калектыве. Гарэў даручанай справай, пастаянна цікавіўся навінкамі гэтай сферы дзейнасці.

У калектыва, якім кіраваў Анатоль Булыня, было чаму павучыцца. На базе ПМК-28, а потым трэста «Полацкводбуд» і абласнога аб'яднання «Віцебскмеліярацыя», якія ён ўзначальваў, ладзіліся рэспубліканскія семінары па тэхналогіі правядзення меліярацыйных работ.

Клапаціўся Анатоль Аksenцьевіч і пра малую радзіму. Землякі ўдзячны яму за сотні гектараў абноўленых масіваў на Бешанковіччыне. Старшыня былога СВК «Асавец» Аляксандр Крышын памятае, як на вачах пераўтваралася забалочаная пойма рачулкі Крывінкі, прытока Заходняй Дзвіны.

Цяпер тут красуюць хлебныя нівы дзяржпрадпрыемства «Палітаддзелец-Агра». На гэтых палях хлебаробы атрымліваюць стабільныя ўраджаі збожжавых і кармавых культур.

Заўсёды з цеплынёю Анатоль Аksenцьевіч узгадваў сваіх старэйшых братоў. Дзясяткі кіламетраў магістральных каналаў праклалі яны ў родным раёне. На жаль, кароткім выдаліся іх век...

Дзесяць гадоў ўзначальваў Анатоль Булыня Беларускай дзяржаўнай канцэрн па будаўніцтве і эксплуатацыі меліярацыйных і водагаспадарчых сістэм «Белмеліяводгас», а затым Дэпартамент па меліярацыі і воднай гаспадарцы Мінсельгасхарча...

Кіраўніка дэпартамента застаць у працоўным кабінце было складана. Каб дакладна адстойваць сваю думку, вывучаў сітуацыю са станам меліярацыйных аб'ектаў у кожным рэгіёне. Часта яго рашэнні ў штыкі прымалі кіраўнікі рэгіянальных структур. Пасля грунтоўнага аналізу і разгляду варыянтаў далейшай дзейнасці Анатоль Аksenцьевіч пераконваў іх у правільнасці яго погляду...Анатоль Булыня, як сапраўдны прафесіянал, меў сваю думку па важных пытаннях і заўжды рашуча яе адстойваў. Узгадалася, як у час здымак тэлевізійнай праграмы на меліярацыйным аб'екце ў Шчучынскім раёне, дзе працякае спрамленая рачулка Лебяды, на папрок тэлерэжысёра, што меліярацыя дае больш шкоды, чым карысці, Анатоль Аksenцьевіч рашуча не пагадзіўся. Завязалася бескампрамісная спрэчка.

«Асноўнае мерапрыемства, якое нам цяпер неабходна, — сацыяльнае дыстанцыяванне. Хачу падкрэсліць: не ўсе правільна гэта разумеюць. Многія атаясамліваюць сацыяльнае дыстанцыяванне з сацыяльнай дыстанцыяй. Гэта зусім розныя рэчы», — сказала намеснік галоўнага доктара Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Ірына Глінская.

«Кожны павінен абмежаваць колькасць сваіх кантактаў. Каб сацыяльнае дыстанцыяванне працавала эфектыўна, па-за домам іх трэба паменшыць прыкладна на 75%, на працы — на 25%. І вось тады колькасць заражэнняў можа істотна знізіцца», — адзначыла намеснік галоўнага доктара.

Вірус мае асаблівасць: ён пачынае выдзяляцца да таго, як у чалавека з'явіліся клінічныя сімптомы захворвання. Ёсць людзі, якія з'яўляюцца крыніцай віруса, але пры гэтым не адчуваюць сябе хворымі.

«Таму вельмі важна, каб

кожны чалавек ужо цяпер, а не пасля з'яўлення сімптомаў захворвання, абмежаваў свае кантакты.

Найважнейшы момант, які з'яўляецца адной з пазіцый сацыяльнага дыстанцыявання, — гэта захаванне дыстанцыі ў 1,5 м. У тых месцах, дзе немагчыма выканаць гэтую дыстанцыю, абавязкова выкарыстанне масак. Гэта тычыцца, напрыклад, грамадскага транспарту, крамы. «Вядома, варта прытрымлівацца дыстанцыі нават у масцы», — адзначыла намеснік галоўнага доктара.

БелТА

пасля гэтага візіту.

Але неўзабаве адчуў, што новы кіраўнік ад сваіх прынцыпаў не адмаўляўся. Ён напорыста браў кіраванне галіной у свае рукі. З падачы кіраўніка дэпартамента спецыялісты распрацавалі і Урад рэспублікі прыняў некалькі дзяржаўных праграм па развіцці рыбагадоўлі. Па ініцыятыве Анатоля Аksenцьевіча значна пашырыўся асартымент перавозкі жывой рыбы. У сталіцы і буйных гарадах па выхадных сталі ладзіцца рыбныя кірмашы.

Менавіта Анатоль Булыня зблізіў меліярацыю з рыбагадоўляй. Цудоўна атрымалася! Гэта дзякуючы яго намаганням цяпер круглы год можна набыць свежую рыбу. За дзесяцігоддзе кіравання структурным падраздзяленнем Мінсельгасхарча Анатоль Аksenцьевіч паспеў шмат зрабіць на карысць Радзімы. Дзейнасць яго адзначана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга і званнем «Ганаровы меліяратар Беларусі»...

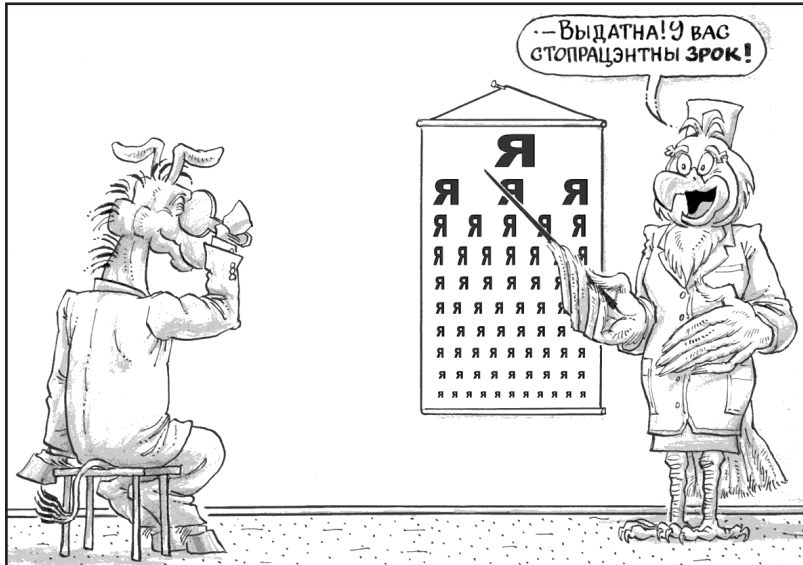
Яго паважалі і цанілі ў вытворчых калектывах. Калегі называлі Анатоля Булыню кіраўніком высокага палёту. Такім застаўся ён у памяці людской. Лёс адвёў яму ўсяго 72 гады жыцця. Родная віцебская зямля прыняла яго прах на вечны спачын...

(скарочана)

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

КОЛЬКІ ЯШЧЭ ПРАЦЯГНЕЦЦА РЭВАЛЮЦЫЯ Ё БЕЛАРУСІ?

Рэвалюцыя, як і развод, з'яўляецца не падзеяй, а працэсам. Улетку 2020 года рэвалюцыя ў Беларусі стартвала. Як доўга яна працягнецца?

Беларусам трэба будзе навучыцца жыць без уладнай вертыкалі. Гэта задача прынцыпова іншага ўзроўню складанасці. Яна не палітычная, а сацыякультурная.

Так званыя «выбары» паслужылі ў Беларусі трыгерам (падзеяй, якая запускаяе пэўную эмацыйную рэакцыю), што перавёў беларускае грамадства з паўсоннага стану ў стан палітычнага ўзбуджэння.

Схаваныя на працягу чвэрці стагоддзя праблемы ў лічаныя дні агаліліся. Але адэкватнай мовы іх апісання пры гэтым не ўзнікла ні ва ўлады, ні ў пратэстоўцаў.

«Мы ведаем, мы разумеем, мы...»

Адзінае, на што аказалася здольная ўлада з усёй сваёй прапагандысцкай абслугой, — гэта выцягнуць з запаснікаў тэорыю змовы. Да 9 жніўня, з-за адсутнасці пражоўняга кандыдата ад апазіцыі, на ролю галоўнага змоўшчыка была прызначаная «наша Расія». «Вагнераўцы», што не зразумела, якім ветрам былі занесеныя ў Сінявокую, аказаліся ў той момант вельмі нават дарэчы. Калі б іх не было, іх варта было б прыдумаць.

5 жніўня ў інтэрв'ю ўкраінскаму журналісту Дзмітрыю Гардону адзіны палітык (АП) прадэманстраваў сваю кампетэнтнасць: «Мы бачылі, з кім яны звязаныя. Мы кантралявалі іх цалкам. Мы ведаем, з кім яны

стэлефанаваліся, адкуль атрымлівалі каманды — з Расіі, хто даваў гэтыя каманды. Мы ўжо бачылі, што тут чымсьці смажаным пахне. Мы разумелі ў кантэксце міжнародных стасункаў, што нам спакойна жыць не дадуць».

Пасля 9 жніўня ўсе гэтыя «мы бачылі», «мы кантралявалі», «мы ведаем» і «мы разумеем» страцілі сваю актуальнасць. Расія, у адрозненне ад Захаду, вынікі «выбараў» прызнала.

Давялося тэрмінова разварочвацца празлевае плячо на 180 градусаў, ды працягваць пры гэтым дэманстраваць гораду і свету сваю кампетэнтнасць: «...мы выразна бачым суб'ектаў гэтага працэсу, іх правадары і памагатых. Тактыка арганізатараў будавалася паводле класічнага амерыканскага падручніку каларовых рэвалюцый. Гэта ўсім вядомы Джын Шарп. Цяпер мы можам азірнуцца назад і дэталёва разабраць усе этапы сцэнару па знішчэнні нашай краіны, якому мы, на шчасце, не дазволілі рэалізавацца, і не дазволім».

Мы, мы, мы... вось такія мы малайцы!

Гэты геапалітычны разварот нагадаў мне анекдот пра інжынера, які пераканаўча тлумачыў прычыну росту паказчыка на графіку. Калі ж яму заўважылі, што ён трымае графік дагары нагамі, ён гэтак жа пераканаўча пачаў тлумачыць прычыну зніжэння паказчыка.

Але ад анекдота прапаную перайсці да гістарычнага факта, які я запазычыў з кнігі палітычнага географа Дзмітрыя Арэшкіна «Джуафілія і савецкі статыстычны эпас»: «У 1929 г. СССР рыхтаваўся адзначыць пяцідзесяцігадовы юбілей І.В. Сталіна. Буйному тэарэтыку ваеннай справы Кліму Варашылаву даручаны ганаровы абавязак напісаць артыкул «Сталін і Чырвоная Армія». Ён вельмі стараецца. І, мабыць, ад хвалявання дазваляе сабе недапушчальны для марксіста-ленінца промах. «У І. В. Сталіна, — піша Варашылаў, — памылак было менш, чым у іншых». Трэба ж было ляпнуць такое! Дзякуй богу, тав. Сталін пры ўсёй загрузанасці знайшоў час уважліва прачытаць тэкст і выратаваць гісторыю ад скажэнняў, а Варашылава — ад ганьбы. «Клім! Памылак не было. Трэба выкінуць гэты абзац», — па-бацькоўску тлумачыць ён на палых рукапісах».

Ад прыроднай мудрасці да апоры на народ

Памылак не было. Іх не было, таму што іх не магло быць. Вось такая жалезная логіка. Гэта на загніваючым Захадзе палітыка — суцэльная чарада памылак. Нам жа з першага дня (варта адлічваць ад 10 ліпеня 1994 года) давалося рухацца адзіна правільным курсам.

Але дзе гарантыя правільнасці курсу? Не буду вынаходзіць аўтарытэтных спецыялістаў. Старшыня Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук, доктар эканамічных навук, прафесар, акадэмік Уладзімір Гусакоў — адзін з іх. Сваё бачанне галоўнай асаблівасці беларускага шляху акадэмік не трымае ў сакрэце.

У Беларусі пасля развалу СССР пачыналася ўсё як ва ўсіх: адмова ад грамадскага сектара, насаджэнне прыватных парадкаў, страта кваліфікаваных кадраў, маштабная дэградацыя эканомікі і імклівае падзенне якасці жыцця.

«Пералом, — тлумачыць акадэмік, — наступіў у 1994–1995 гадах, калі прэзідэнтам краіны быў абраны А. Р. Лукашэнка», які коштам неверагодных намаганняў здолеў «спачатку прыпыніць дэградацыю і спызаць краіну ў прорву, а затым у гістарычна кароткія

тэрміны павярнуць яе развіццё ў стваральнае рэчышча».

Геркл са сваімі 12 падзвігамі тут і побач не стаяў. Але Геркл быў сынам галоўнага з багоў-алімпійцаў Зеўса, у непасрэдным падпарадкаванні якога знаходзіліся неба, гром і маланкі. Максімум, на што герой грэчаскай міфалогіі аказаўся здольны — гэта накіраваць у «стваральнае рэчышча» воды ракі, якая працякала недалёка ад стайні цара Аўгія.

Мераца характарыстыкамі з антычным героем — справа няўдзячная. Але хто сёння будзе адмаўляць, што Беларусь выклікае зайдзрасць у суседзяў? Каму ў наш бурны час спадабаецца донар еўрапейскай стабільнасці, што мірна калышацца ў стваральным рэчышчы?

Аднак многія раілі як мага хутчэй пакончыць са старым укладам. Што ж утрымала АП ад рэформаў, якія вядуць Беларусь да разбурэння, а ў перспектыве — да поўнага знікнення? На думку акадэміка Уладзіміра Гусакова, асабістыя якасці АП. Прывяду далёка не поўны іх пералік: «прыродная мудрасць і інтуіцыя, выключная працаздольнасць і праніклівасць, а яшчэ — апора на народ і велізарны давер народа, які захавалася да гэтага часу».

Парадак б'е клас

Калі трыгер, што спрацаваў 9 жніўня, дазволіў уладзе выцягнуць з запаснікаў старую як свет тэорыю змовы, то ўзбуджанаму грамадству ён дапамог па-новаму зірнуць на палітычныя міфы, якія фарміраваліся чвэрць стагоддзя.

Пра тое, што грамадская свядомасць заражаная міфамі, як кампутар вірусамі, я пісаў неаднаразова. У айчынным міфалагічным эпасе па-за канкурэнцый быў міф пра «Плошчу», або міф пра «100 тысяч».

Практыка — крытэр ісціны, і яна міф пра «Плошчу» разбурыла. Вера ў «Плошчу» — гэта вера ў магчымасць за кошт аднаразовага намагання прачнуцца ў іншай краіне. Але так не бывае. Паглядзіце на Украіну. У 2004 годзе «Аранжавая рэвалюцыя» перамагла. Ура, таварышы! Але ці перамагла насамрэч?

Спачатку неабходна ўсва-

доміць праблему. Насуперак уяўленню многіх беларусаў, праблема не зводзіцца да змены персону на вяршыні ўладнай вертыкалі. Вертыкаль — гэта атрыбут мінулага стагоддзя, атрыбут савецкага варыянта індустрыялізацыі з яе масавай вытворчасцю... узбраенняў.

Сучасны дынамічны свет аддае перавагу арганізацыі грамадства не па вертыкалі, а па гарызанталі. Ён не мае патрэбы ў правадары, здольных, нібы Кашпярэўскі, поглядам спыняць дэградацыю нацыянальных эканомік і падзенне жыцця народаў.

Беларусам трэба будзе навучыцца жыць без уладнай вертыкалі. Гэта задача прынцыпова іншага ўзроўню складанасці, і, па вялікім рахунку, яна не палітычная, а сацыякультурная.

Каб увясці ў сучаснасць, беларусам хапае чалавечага капіталу (адукацыі). Галоўная праблема — дэфіцыт сацыяльнага капіталу, г. зн. здольнасці да сумесных дзеянняў.

Парадак б'е клас. У якасці ілюстрацыі гэтай ісціны спашлюся на вядомы гістарычны прыклад: сотня французскіх кавалерыстаў не баялася сотні мамелюкоў; трыста французцаў бралі верх над такой жа колькасцю мамелюкоў, а 1000 разбіла 1500.

І яшчэ адзін прыклад, гэтым разам запазычаны ў расійскага эканаміста Аляксандра Аузана: «Гэта гістарычна вядомы факт пра тое, як Міхаіл Сперанскі, рускі рэфарматар, вярнуўся з Еўропы і сказаў: «Гасудар, у іх установы лепшыя за нашыя, а ў нас людзі лепшыя».

Гэта наш выпадак. У іх (ва ўладзе) установы лепшыя. Адзін ЦВК чаго варты! Не ў апошнюю чаргу дзякуючы яму мы сёння маем тое, што маем.

Рэвалюцыя, як і развод, з'яўляецца не падзеяй, а працэсам. Улетку 2020 года рэвалюцыя ў Беларусі стартвала. Як доўга яна працягнецца? Адказ на гэтае пытанне будзе залежаць ад нашай здольнасці ствараць установы — структуры грамадзянскай супольнасці.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк

«Новы Час»

ЗВАРОТ

БЕЛАРУСЬ АЖЫЛА І АБАВЯЗКОВА ПЕРАМОЖА!

Старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла напісала калонку з нагоды апошніх заяваў уладаў і падзей у Беларусі. Прыводзім яе тэкст цалкам з аўтарскай арфаграфіяй.

Сілавая структуры, падпарадкаваныя Аляксандру Лукашэнка, гатовыя страляць у свой мірны законапаслухмяны народ. Пра гэта прамым тэкстам цяпер кажа намеснік міністра Караева. За чвэрць стагоддзя аўтарытарызму ў Беларусі мы, здаецца, маглі б стаць звыклых да ўсяго. Але я не магу стрымаць свайго шоку і абурэння гэтай заявай.

Бо адметнасцю цяперашняга беларускага пратэсту стала неверагодныя мірнасць і

мудрасць, якія праявіў народ Беларусі. Гэтай мірнасцю, мудрасцю, яскравай творчасцю беларусаў, якія мы бачым увесь гэты час, захапляецца ўвесь свет.

Мы, тысячы беларусаў і нашчадкаў беларусаў, раскіданыя па ўсім свеце, ганарымся сваёй беларускасцю цяпер больш, чым калісь яшчэ. Іншыя народы, хто зь няведання часам думаў, што беларусы радыя свайму сумнаму

лёсу, цяпер глядзяць на Беларусь па-новаму, перажываюць за беларусаў і гана-раца імі.

І тое, што выклікае павагу і захапленне ўсяго свету — тое і выклікае ярасць і нянавісць тых, хто ведае, што іхны час незваротна мінуў. Яны могуць колькі заўгодна суцяшаць сябе штучнымі лічбамі з афіцыйных вынікаў выбараў. Яны будуць ненавідзець, будуць хлусіць і пагражаць з тэлевізару, будуць біць і страляць.

Беларускі народ — у кроку ад свабоды. У кроку ад таго, за што змагаліся пакаленні нашых продкаў, у тым ліку героі Слуцкага збройнага чыну,

стагоддзье якога мы будзем адзначаць праз крыху больш як месяц.

Усе нашыя малітвы, усе нашыя думкі ў гэтыя дні зь Беларусі.

Зь Беларусі — усе нашыя сьлёзы абурэння жорсткасцю карнікаў.

Як і нашыя сьлёзы радасці, калі бачым тысячы і тысячы людзей штотыдзень на вуліцах Беларусі: старых і маладых, жанчынаў і мужчынаў, жыхароў Менску і жыхароў маленькіх мястэчак.

Рэвалюцыя адбываецца перадусім не ў адміністрацыі, а ў душах і сэрцах людзей. Гэтая рэвалюцыя адбылася.

Гэтая рэвалюцыя адбываецца штодзень, штотыдзень, як беларусы выходзяць да сябе ў двор, усміхаюцца сваім суседзям, сьпяваюць, выходзяць разам на марш пад нашым сьцягам — у супольнай радасці, у супольным узьнёслым пачуцці прыналежнасці да свае зямлі, у супольнай празе справядлівасці і праўды.

Беларусь ажыла і абавязкова пераможа. Не спыняйцеся, ня бойцеся, і ведайце: за вамі праўда і за вамі ўвесь свет ад Еўропы да Канады і Аўстраліі.

Жыве Беларусь!

Івонка Сурвілла

«Новы Час»

ПА ЎЗРОЎНІ ГВАЛТУ ЎЛАДЫ БЕЛАРУСІ ПЕРАЎЗЫШЛІ ГЕРМАНІЮ 1933 ГОДА Ў ДВА РАЗЫ

«Тыя зверствы і гвалт, якія дэманструе цяперашняя ўлада ў Беларусі, проста жудасныя і супастаўныя толькі з фашысцкім рэжымам у Германіі 1930-х гадоў», — заявіў кіраўнік юрыдычнай камісіі праваабарончага грамадскага аб'яднання «Беларускі Хельсінкскі Камітэт» (БХК) Гары Паганяйла, выступаючы 16 кастрычніка ў Еўрапарламенце падчас абмеркавання сітуацыі ў Беларусі, паведамляе «Радые Рацыя».

Згодна з ацэнкай Гары Паганяйлы, па ўзроўні гвалту ўлады Беларусі сёння «перавысілі Германію 1933 года ў два разы».

«Улада разарвала дамову паміж грамадствам і дзяржавай, яна не забяспечвае захаванне правоў грамадзян, але пры гэтым дадзеная поўная свабода сілавым структурам. У спробах утрымаць уладу ўрад ідзе на самыя жорсткія і злачынныя метады барацьбы з іншадумствам», — канстатаваў Паганяйла.

Праваабаронца нагадаў, што па-ранейшаму не распачата ніводнай справы па фактах прымянення гвалту супрацоўнікамі сілавых структур да

ўдзельнікаў дэманстрацый, у той час як у дачыненні да пратэстоўцаў адкрыта ўжо 400 крымінальных спраў. «Гэта проста не паддаецца ніякаму асэнсаванню, — падкрэсліў Паганяйла. — У гэтай сітуацыі мы вымушаныя прасіць Еўрапарламент і ўсе структуры Еўрасаюза прадумаць і прыняць адпаведную пастанову аб пошуку і прымяненні юрыдычных інструментаў, якімі мы маглі б скарыстацца, каб прыцягнуць да крымінальнай адказнасці як індывідуальна супрацоўнікаў сілавых структур, так і арганізацыі».

Прадстаўнік БХК растлумачыў, што гаворка ідзе пра магчымасць «выкарыстання ўніверсальнай

крымінальнай юрысдыкцыі». «Гэты інструмент закладзены ў многіх крымінальных і крымінальна-працэсуальных кодэкса краін Еўропы, ЗША, Канады і іншых цывілізаваных краін, якія падтрымліваюць барацьбу са злачынствамі супраць чалавецтва, — сказаў ён. — Пры наяўнасці палітычнай волі, пры наяўнасці жадання ў структур, да якіх мы сёння апелюем, стварыць адпаведныя каардынацыйныя цэнтры для юрыстаў тых краін, дзе можна прымяніць універсальную крымінальную юрысдыкцыю, каб яна пачала дзейнічаць».

У якасці прыкладу Паганяйла адзначыў, што сёння прыблізна 200 беларускіх грамадзян, у тым ліку пацярпелыя ад жорсткасці і гвалту сілавікоў, знаходзяцца ў Літве, Польшчы, Украіне.

«Украіна распачала адну з такіх спраў, Польшча і Літва таксама прадумваюць варыянты, — адзначыў праваабаронца. — Нам бы хацелася, каб гэтая праца

прасоўвалася хутчэй, каб мы мелі сур'ёзны інструмент для барацьбы з беспаскаранасцю беларускіх уладаў».

«Што гэта дасць? Калі мы здолеем распачаць справы, па якіх будуць выдадзеныя ордэры на арышт і перададзеныя Інтэрполу, то гэта хоць у нейкай ступені можа пацягнуць змену сітуацыі ўнутры Беларусі, — удакладніў праваабаронца. — Многія з сілавога блока зразумеюць, што беспаскаранасць заканчваецца, што рана ці позна яны паўстануць перад судом і атрымаюць пакаранне. Вядома, я разумею, што патрэбныя арганізацыйныя і матэрыяльныя намаганні, але гэта таго варта».

Сённяшнія слуханні ў Еўрапарламенце арганізаваныя камітэтам ЕП па замежных справах і падкамітэтам па правах чалавека сумесна з дэлегацыяй па сувязях з Беларуссю і Парламенцкай асамблеяй Усходняга партнёрства (Еўранест).

«Радые Рацыя»

ЗАЯВА

“ЛУКАШЕНКО И ЛУКАШИЗМ — АБСОЛЮТНОЕ ЗЛО”

В ситуации, когда не действует Закон, когда любого могут похитить и убить, искалечить и надругаться, я вынужден обратиться с этим публичным Заявлением. "Я, Павел Знавец, депутат последнего законно-избранного легитимного парламента Республики Беларусь — Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва, член Центрального Комитета БСДП(Грамада), заявляю следующее.

В Республике Беларусь в массовом порядке продолжают произвольные нападения на мирных граждан со стороны представителей силовых структур. Они сопровождаются избиениями, задержаниями и пытками, которые приводят в том числе к смерти людей.

В настоящее время, попав в отделение милиции, любой гражданин чувствует себя абсолютно бесправным и беззащитным — подобно скотине, которую везут на убой.

В Республике Беларусь практически не действует Закон. Акциями террора и насилия над людьми руководят, как правило, представители особых силовых подразделений МВД и КГБ Беларуси, таких как ОМОН, «Алмаз» и др.

Этиспецподразделенияпредназначены для борьбы с терроризмом и организованной преступностью. Однако в настоящее время они терроризируют мирное население и используются для жестокого подавления мирных акций протеста, в ходе и после которых мирных граждан и случайных прохожих захватывают либо похищают. Над захваченными и похищенными людьми сотрудники этих спецподразделений устраивают пытки и издевательства. То, что произошло со мной — яркое тому свидетельство.

4 сентября 2020г. примерно около 15 часов по минскому времени группа неустановленных лиц в чёрной камуфляжной форме, в масках-балаклавах, скрывающих их лица, с аббревиатурой «ОМОН» на спине, внезапно выскочила из микроавтобуса, припаркованного у тротуара напротив здания магазина «Алеся» по пр. Победителей, 3 в г. Минске.

Налётчики окружили и прижали к стеклянному витринам здания группу мирных граждан, часть из которых была с флагами, флажками, шариками и другой атрибутикой в цветах национального исторического бело-красно-белого флага Республики Беларусь. Среди окружённых

граждан оказался и я.

Люди в чёрной униформе и масках, скрывающих лицо, действовали агрессивно, выхватывали людей поодиночке из толпы и насильно проводили их в стоявший неподалёку микроавтобус. Таким образом и я был задержан....

На велосипеде я прибыл на пр. Победителей в г. Минске 04. 10.2020г, надеясь пообщаться с наиболее активными гражданами Беларуси и подарить им партийные флажки . Это одна из форм партийной работы. Как депутат последнего легитимного парламента Республики Беларусь — Верховного Совета и как активист Белорусской социал-демократической партии я знал, что по выходным дням в центр г. Минска выходят на прогулки и шествия против фальсификации выборов и узурпации власти бывшим президентом А. Лукашенко сотни тысяч граждан Беларуси с активной жизненной позицией. Я также принадлежу к их числу. Поэтому я действовал в полном соответствии с Законом, своими убеждениями и даже тем пожеланием, которое как-то публично высказал бывшийпрезидентБеларусиА.Лукашенко о необходимости активизировать партийное строительство в нашей стране....

...На моё замечание о том, что флажки с изображением цветка розы и надписью «БСДП» являются официально зарегистрированной в Министерстве юстиции Республики Беларусь символикой Белорусской социал-демократической партии(БСДП), в которой я состою, он грубо толкнул меня лицом в пол микроавтобуса и заломал руки за спину. После этого он достал пластиковую стяжку-жгут и связал мне кисти рук за спиной, причём затянул жгут так, что кровь перестала поступать в ткани ладоней и пальцев рук. Боли в области кистей рук и онемение мягких тканей ладоней я ощущаю до сих пор, т.е. спустя несколько дней после случившегося....

На протяжении всего времени моего нахождения в Советском РУВД г. Минска человеческие субъекты в масках и чёрной униформе руководили всеми действиями в отношении задержанных, угрожая применить силу в случае любого неповиновения, а также командовали находившимся в помещении РУВД иным милицейским персоналом.

Поздно вечером 4 октября 2020г. меня и других задержанных граждан препроводили в автозак для доставки из Советского РУВД г. Минска в изолятор для временного содержания задержанных граждан(ИВС), находящийся на территории тюрьмы в г. Жодино ...

В пути следования автозак в г. Жодино в нём произошла какая-то неполадка. Водитель остановил машину для устранения неисправности, забыв при этом выключить двигатель. И я во второй раз чуть было не задохнулся, на этот раз от газа, исходившего от работающего двигателя автозак, который поступал в мой отсек через узкую вентиляционную щель- решетку в потолке. ...

Спустя несколько минут поломку в автозаке устранили, он тронулся с места и в мой отсек через вентиляционную решетку- отверстие в потолке поступил свежий воздух. Теперь я воочию представляю, как задохнулся в автозаке и впоследствии умер при доставке в госпиталь г. Гомеля 25 —летний Александр Вихор.

В тюрьме г. Жодино со мной и другими административно задержанными гражданами тюремные надзиратели обращались как с уголовниками: ставили на растяжку, постоянно кричали и угрожали применить силу в случае малейшего неповиновения. Так, меня и других задержанных граждан, в частности, гнали подобно стаду скота почти бегом по узким, длинной примерно в полкилометра подземным петляющим коридорам тюрьмы, ведущим в помещение ИВС.

...5 октября 2020г. днём в ИВС на территории тюрьмы в г. Жодино после очередных грубых унижительных процедур и стойки на растяжке меня доставили в комнату неподалёку от моей камеры, где и состоялось рассмотрение моего административного дела. Дело рассматривал прибывший из г. Марьины Горка Пуховичского района Минской области судья в присутствии секретаря-

женщины.

К моему удивлению, судья повёл процесс корректно: после установления данных моей личности перечислил мои права как участника процесса и т.д. Я этим воспользовался, сделал соответствующее заявление о моём произвольном задержании, фальсификации протокола задержания, который я не подписал и применении пыток, которые едва не закончились для меня смертельным исходом . Судебное разбирательство было отложено и перенесено на 15 октября 2020г., начало процесса в 15 ч. 20 мин. с вручением мне соответствующей повестки.

Вышеописанные преступные, унижающие человеческое достоинство действия сотрудников силовых структур, особенно ОМОНа, являются пытками. Пытки, жестокое и унижительное обращение с людьми применяется в Республике Беларусь в отношении мирных граждан, задержанных, подчёркиваю, не за совершении особо тяжкого преступления, а произвольно либо за совершение административного правонарушения. Такое просто недопустимо в европейском государстве. Этому должен быть положен конец. Бывший президент А. Лукашенко и лица из его окружения, с ведома и при потворстве которых всё это происходит, должны быть немедленно отстранены от занимаемых должностей, арестованы и преданы суду....

После всего пережитого мне уже нет смысла бояться смерти, которая всё равно неизбежно придёт. Но нужно верить в победу Добра над Злом. Лукашенко и лукашизм как система в Республике Беларусь есть абсолютное зло. Поэтому всем ответственным людям нужно осознать, что если в ближайшее время Лукашенко не будет отстранён от власти, это может стать трагедией мирового масштаба. Ведь весь цивилизованный мир, следящий за событиями в Беларуси, увидит и ощутит торжество зла.

...Сегодня моя персональная судьба, как и судьба каждого выходящего на мирный протест белоруса — это в известной степени слепок и отображение будущего Беларуси, Европы и всего цивилизованного мира.

(скрочана)

Павел Знавец.
belaruspartisan.by/blogs/znavec